

zó és a tüzérezred nem vett részt Csehszlovákia megszállásában.

A harcászati és a mozgósítási feladatok végrehajtása után a hadosztálynak 1968. július 28-án 20.00 óráig kellett elfoglalnia megindulási körzetét (Gödöllő, Aszód, Hatvan térségében.) Itt került a magasabbegység alárendeltségébe a 31. harckocsiezred (Rétság), a 22. tüzérezred (Cegléd), a 6. gépkocsizó lövészezred (Eger).

A „Zala gyakorlat” alakulatai kombinált csapatmozgással, (nem pedig kombinált menettel) érték el a kijelölt körlete, azaz a hadosztály légvédelmi tüzérezrede és a lövészezredek harckocsi-zászlóaljai vasúti szállítással, a többi alakulat és a hadosztály törzse pedig menettel.

Balló István

TIMOTHY M. LAUR — STEVEN L. LLANSO

ENCYCLOPEDIA OF MODERN U.S. MILITARY WEAPONS

(Edited by Walter J. Boyne. The Army Times Publishing Company, New York, 1995. 496 o.)

Ki ne emlékezne a Öböl-háborúra? Tudjuk, hiszen a média belénk sulykolta, hogy ez volt az első „élőben közvetített”, az első valóban „high-tech” háború, első a szövetségesek hihetetlenül alacsony veszteségeit tekintve. S ki tudja még, miben volt első?

A haditechnika rajongói a televízió jóvoltából szinte testközelből láthatták a valóban csúcstechnológiát képviselő fegyvereket, majd utóbb különféle sajtótermékekben és filmekben az általuk okozott pusztulást.

E kötet az Amerikai Egyesült Államok haderejének teljes arsenálját (a kézfegyvereket leszámítva), közöttük az Öböl-háború filmekről megismert fegyvereit mutatja be, szárazon, egyszerűen, és rendkívül adatgazdagon. Néhány régebbi típustól eltekintve valamennyi hadieszköz az első vonalat képviseli. A kötet logikus felépítésben, hét fejezetben tárgyalja ezeket: repülőgépek, tüzérség, harcjárművek, rakéták és bombák, vízi aknák és torpedók, az elektronikai hadviselés eszközei, hadihajók és tengeralattjárók. Az egyes fejezetek további alfejezetekre bomlanak, az adott hadieszköz altípusai, vagy eltérő feladatokról változatai szerint (pl. a repülőgépeknél csapásmérő, bombázó és vadászgépek, stb.), ezután pedig a betűrend szerint kereshetők az egyes eszközök.

Az elmondott rendszeren belül az egyes típusok leírása is katonásan egyszerű. A rövid

típus-meghatározás után hosszabb, általános leírás következik, amely a technikai, szerkezeti felépítést, a működést, a szolgálat körülményeit ismerteti, majd a fejlesztésről, az altípusokról, s ha vannak, akkor a típussal szerzett harci tapasztalatokról olvashatunk. Ez utóbbiak legnagyobb részét az Öböl-háború, kisebb részét a panamai beavatkozás és a vietnami háború eseményeiből vették. Végül a rendkívül részletes technikai jellemzők állnak

E sokrétű megközelítés révén viszonylag átfogó képet kaphatunk az egyes harci eszközökről. A nem angolszás olvasók kedvéért a mindenütt elsődlegesen szereplő angolszás mértékegységeket mindenütt megadják az SI rendszer szerint is. Az amerikai katonai szaknyelvben oly gyakori és előszeretettel használt betűszókat minden típusnál újból és újból feloldották, amivel szintén megkönnyítik az olvasó dolgát. Feltehetően emiatt, illetve a betűszavak nagy száma miatt viszont hiányzik a kötetből az összefoglaló rövidítésjegyzék.

Feltehetően a többinél is nagyobb érdeklődésre tarthat számot az elektronikai hadviselés eszközeit bemutató fejezet. Ezekről a világ általában jóval kevesebbet tud, mint más fegyverzetekről. Nyilvánvaló, hogy a közvélemény jól ismeri az F-15-ös, vagy az F-16-os harci gépeket, de radarjaik, felderítő, célkövető, vagy zavaró elektronikájuk paramétereiről jóformán senki nem tud. Emellett az

időben egymást követő típusokról olvasva nyomon követhetjük az elektronikai hadviselésben zajló hihetetlen iramú fejlődést.

A könyvnek, számos kétségtelen pozitívuma mellett, néhány gyengéjét véltem felfedezni. Ezek egyike a képek, illetve szerkezeti rajzok hiánya, amelyek nélkül, véleményem szerint, ez a témakör nem tárgyalható a teljesség igényével. A másik a már említett regisz-

terek, a rövidítésjegyzék, a tárgymutató, stb. hiánya. Mindössze a hadihajókról találunk egy listát, kevés adattal. Végül nem igazán érthető, miért hagyták ki a kézi fegyvereket.

E hibák ellenére azt gondolom, hogy a haditechnika iránt érdeklődők haszonnal forgathatják a könyvet.

Domokos György